

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

<b>I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ</b>
Кликните да бисте почели унос текста.
<p>1. Датум и орган који је именовao комисију 27. априла 2016. године Наставно-научно веће Филолошког факултета у Београду, Одлуком број 1129/1 образовало је комисију за преглед и оцену докторске дисертације коју је мр Драгана Петрашиновић предала под насловом "Дијахронијска анализа партиципа и герунда у енглеском језику".</p> <p>2. Састав комисије са знаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:</p> <p>1. Др Биљана Чубровић, ванредни професор за ужу научну област Англистика, предмет Енглески језик, изабрана 07. 12. 2010, Филолошки факултет Универзитета у Београду</p> <p>2. Др Јелена Вујић, ванредни професор за ужу научну област Англистика, предмет Енглески језик, изабрана 24. 01. 2012, Филолошки факултет Универзитета у Београду</p> <p>3. Др Радмила Бодрич, доцент за ужу научну област Англистика, изабрана 21. 03. 2012, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду</p> <p>4. Кликните да бисте почели унос текста.</p> <p>5. Кликните да бисте почели унос текста.</p>
<b>II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ</b>
Кликните да бисте почели унос текста.
<p>1. Име, име једног родитеља, презиме: Драгана (Миломир) Петрашиновић</p> <p>2. Датум рођења, општина, република: 29.08.1974, Савски венац, Београд, Србија</p> <p>3. Датум одбране, место и назив магистарске тезе: 29.05.2009, Филолошки факултет Универзитета у Београду, "Инфинитив у енглеском језику од староенглеског периода до данас"</p> <p>4. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука: Наука о језику - Историја енглеског језика</p>
<b>III НАСЛОВ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:</b>
"Дијахронијска анализа партиципа и герунда у енглеском језику"
<b>IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:</b> <b>Навести кратак садржај са знаком броја страна поглавља, слика, шема, графикана и сл.</b>
Докторска дисертација "Дијахронијска анализа партиципа и герунда у енглеском језику" мр Драгане Петрашиновић има 218 страна и обухвата захвалницу на енглеском језику, резиме на српском и енглеском језику, садржај, пет поглавља, листу скраћеница и симбола, литературу, биографију аутора и изјаве на четири непагиниране стране. Разматрана дисертација садржи следећа поглавља: 1. <i>Увод</i> (стр.1-6), 2. <i>Староенглески партицип</i> (стр.7-94), 3. <i>Партицип у средњеенглеском периоду</i> (стр.95-172), 4. <i>Историјски развој герунда у енглеском језику</i> (стр.173-194), 5. <i>Закључак</i> (стр.195-206). Свако поглавље је прегледно подељено на релативно велики број потпоглавља што увелико олакшава праћење научног излагања, а друго поглавље садржи пет табеларних приказа. Сва поглавља везана за предмет истраживања су систематски обрађена. Списак литературе (стр. 209-217) на крају рада садржи 116 библиографских јединица које су разврстане по одговарајућим категоријама.

## V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

У првом, уводном поглављу, представљају се предмет и циљеви истраживања, наводе се методи истраживања и даје се кратак осврт на досадашња дијахронијска проучавања партиципа и герунда у енглеском језику. Главни предмет ове докторске дисертације је проучавање, опис и поређење нефинитних облика садашњег партиципа, прошлог партиципа и герунда у староенглеској и средњеенглеској епохи развоја језика. Овај предмет се сврстава у ред питања која су само делимично и фрагментарно проучена у области историје енглеског језика те у том смислу овај рад представља први покушај свеобухватног бављења датом темом. Основни циљ овог истраживања јесте да се систематски испита и објасни морфолошка структура и опишу синтаксичке функције енглеског партиципа и герунда кроз староенглески и средњеенглески период. Други циљ је да се дијахронијским поређењем описа форме и анализа употребе ових облика уоче морфо-синтаксичке промене и утврди период историјског развоја када долази до граматикализације енглеског партиципа и герунда. Приступ који се у овом раду примењује је формално-функцијски, са фокусом на форми која врши одговарајућу функцију, а предмет и структура рада одредили су метод који је коришћен. Методолошки оквир се заснива на синхронијском опису и на методу дијахронијске компарације, на морфолошком и синтаксичком плану. Приказ се одвија у проспективном правцу, полазећи од стања партиципа и герунда у прошлости, односно од староенглеског ка средњеенглеском периоду. Средишњи део рада представљају друго, треће и четврто поглавље. Друго поглавље обухвата шест потпоглавља. Полазећи од морфо-синтаксичког плана који представља основу за анализу и поређење у овој дисертацији, кандидаткиња разматра порекло енглеског партиципа и детаљно анализира морфолошку структуру два дистинктивна морфолошка типа партиципа у староенглеском језику, а то су садашњи и прошли партицип. Заступљени су и табеларни прикази наставака обе ове форме. На синтаксичком нивоу анализе разматрају се спорна питања у синтакси у вези са класификацијом функција староенглеског садашњег и прошлог партиципа, и темељно се истражују и описују функције оба ова облика, појединачно. Испитују се њихове значењске нијансе и дистрибуција, а посебна пажња обраћа се на утврђивање глаголског статуса староенглеског садашњег и прошлог партиципа. У истом поглављу детаљно се описују основна обележја и значења конструкција староенглеског апозитивног и апсолутног партиципа, које се обрађују и у наредном поглављу. Идентификују се и конструкције енглеског прогресива, пасива и перфекта али се разматрање проблема категорије стања и аспекта нужно преноси и развија у наредном поглављу. Треће поглавље рада приказује даљи развој садашњег и прошлог партиципа кроз средњеенглески период. Анализа се као у претходном поглављу креће у оквиру морфолошког и синтаксичког нивоа. Овде се посебно истиче значај фонолошких промена и аналошких процеса који су трансформисали морфосинтаксичку структуру средњеенглеског партиципа. Такође се расправља и даје исцрпан преглед развоја конструкција енглеског прогресива, пасива и перфекта где се кандидаткиња из дијахронијске перспективе осврће на граматикализацију садашњег и прошлог партиципа и утврђује статус категорија аспекта и стања. У четвртном поглављу проучава се историјски развој енглеског герунда. Најпре се даје преглед најраспрострањенијих гледишта лингвиста и историчара енглеског језика о пореклу герунда и истиче њихов допринос изучавању ове теме. Потом се сагледавају морфо-синтаксичке особине герунда у средњеенглеском периоду развоја, међусобно се упоређују и истичу карактеристике садашњег партиципа и герунда у истом периоду и утврђују блиска значења и узајамна дејства ова два облика. На тај начин расветљава се питање граматикализације герунда. Закључак је последње, пето поглавље ове дисертације у којем се из сваког поглавља сумирају резултати до којих се у претходним анализама дошло и пружа синтетички увид у развој форме и синтаксичких функција садашњег партиципа, прошлог партиципа и герунда у староенглеском и средњеенглеском периоду језичког развоја. Резултати целокупног истраживања изложени су у четири потпоглавља у оквиру Закључка. Морфолошком анализом уочене су значајне промене у морфолошкој структури сва три проучавана облика и добијен је целовит опис њихове форме. Анализом је установљено да су партицип и герунд показали тенденцију ка максималном упрошћењу морфолошке структуре али су развили и бројне облике зависно од глаголских категорија аспекта и стања. Синтаксичка анализа показује сложену еволуцију функција партиципа и герунда и утврђује функционалну дистинкцију између садашњег партиципа и герунда. На самом крају Закључка даје се завршно мишљење и указује се на правац и врсту будућих истраживања. Своје закључке кандидаткиња излаже прегледним научним стилем што је од великог значаја за разумевање овог научног рада. Посматрано у целисти, композиција ове докторске дисертације је симетрична и логична, и у свим периодима језичког развоја анализа је вршена на исти начин, на два нивоа, морфолошком и синтаксичком. Називи поглавља и потпоглавља су јасни и концизни, а на крају већине потпоглавља износе се запажања и закључци у вези са проблематиком о којој се у њима расправљало. Кандидаткиња користи бројне примере из репрезентативних поетских и прозних књижевних дела из староенглеског и средњеенглеског периода, као и из електронских извора, интернет сајтова, које даје са преводом на савремени енглески језик да би илустровала граматички садржај у различитим епохама развоја. Допринос ове докторске дисертације историји енглеског језика састоји се пре свега у свеобухватности проучавања сваког нефинитног облика понаособ на плану дијахроније, у комплексном приступу теми, оригиналној класификацији синтаксичких функција проучаваних облика и усмерености истраживања на староенглески и посебно средњеенглески период који није довољно истражен. Анализа која је спроведена у овој дисертацији показала је да нека питања везана за синтаксичке функције партиципа и герунда остају отворена и као таква и даље заокупљају

пажњу истраживача у области историје енглеског језика.

VI Списак научних и стручних радова који су објављени или прихваћени за објављивање на основу резултата истраживања у оквиру рада на докторској дисертацији  
уз напомену: [Кликните да бисте почели унос текста.](#)

Навести називе радова, где и када су објављени. У случају радова прихваћених за објављивање, таксативно навести називе радова, где и када ће бити објављени и приложити потврду о томе.

[Кликните да бисте почели унос текста.](#)

## VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Кандидаткиња мр Драгана Петрашиновић је у својој дисертацији детаљно проучила, описала и компаративно анализира три значајне нефинитне категорије у енглеском језику, садашњи партицип, прошли партицип и герунд, у синхронизацијској и дијахронизацијској перспективи. Анализирајући морфо-синтаксичку структуру партиципа и герунда у староенглеској и средњеенглеској етапи језичког развоја, кандидаткиња је указала на неке до сада неуочене карактеристике и недовољно обрађене синтаксичке функције нарочито средњеенглеског садашњег и прошлог партиципа. Од значаја су и њени закључци о пореклу и употреби герунда у средњеенглеском добу. Веома су значајна и кандидаткињина запажања у вези са различитим значењским нијансама које сваки од ових проучаваних нефинитних облика носи. Дијахронизацијском анализом мр Драгана Петрашиновић је дошла до низа запажања и закључака од којих су поједини нови и оригинални док се други заснивају на подробнијој анализи питања која су у области историје енглеског језика већ била отворена. Резултати до којих је кандидаткиња дошла су значајни, а обзиром на обимност истраживања навешћемо само најважније: проучене су и детаљно описане специфичности морфолошке структуре садашњег партиципа, прошлог партиципа и герунда у староенглеском и средњеенглеском периоду; на синтаксичком нивоу, обрађене су бројне постојеће и откривене нове синтаксичке функције ових облика при чему је одређена и њихова дистрибуција у реченици; успостављен је оригиналан и одговарајући систем класификације садашњег партиципа, прошлог партиципа и герунда у староенглеском и средњеенглеском периоду; проучен је историјски развој перифрастичних конструкција прогресива, пасива и перфекта у енглеском језику; успешно је одговорено на проблематику исказивања граматичких категорија стања и аспекта у староенглеском и средњеенглеском периоду; утврђен је период почетка граматикализације садашњег партиципа, прошлог партиципа и герунда у енглеском језику; установљене су историјске промене у форми и функцијама сва три проучавана облика чиме су проширена сазнања о процесу њихове граматикализације; дати су конкретни предлози за будућа дијахронизацијска истраживања енглеског партиципа и герунда. У целини посматрано, дисертација кандидаткиње мр Драгане Петрашиновић доноси вредне научне резултате о сложеној еволуцији форме и функција партиципа и герунда кроз староенглески и средњеенглески период, који могу бити од користи за даља дијахронизацијска морфо-синтаксичка и семантичка проучавања у области историје енглеског језика.

## VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА НАПОМЕНА: Навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.

Докторска дисертација мр Драгане Петрашиновић представља прву свеобухватну анализу нефинитних глаголских облика партиципа и герунда у староенглеској и средњеенглеској епохи развоја енглеског језика. Да би се правилно објаснио развој ових нефинитних категорија у енглеском језику важно је било истражити проблем њиховог порекла и морфолошке структуре, затим проучити њихове синтаксичке особине и коначно осветлити дуг пут граматикализације који су ови облици прешли до савременог доба. Комисија сматра да је кандидаткиња мр Драгана Петрашиновић успешно одговорила на постављени задатак и да је у довољној мери расветлила постојећа сложена питања развоја нефинитних категорија партиципа и герунда у енглеском језику на плану морфологије, синтаксе и делом семантике и тиме дала вредан научни допринос једној до сада недовољно истраженој области историје енглеског језика. Теоријски значај овог рада састоји се у анализи морфолошке структуре староенглеског и средњеенглеског партиципа и герунда, и у испитивању постојећих и откривању нових синтаксичких функција ових облика кроз две најзначајније епохе развоја енглеског језика. Практични значај рада састоји се у томе да се резултати спроведеног истраживања могу применити у настави историје енглеског језика и за реализовање практичних вежби из области морфологије и синтаксе глагола на плану историјског проучавања енглеског језика као и у састављању граматика из ове области. Докторска дисертација мр Драгане Петрашиновић која је предмет овог извештаја урађена је и са чињеничког и са методолошког становишта прегледно и јасно, уз подробно познавање предмета и одговарајуће литературе и конкретан и прецизан научни стил излагања. Карактер овог обимног истраживања условио је примену одговарајућих теоријских и квалитативних метода анализе, а резултати истраживања приказани су прегледно и логичким редом. Тумачење добијених резултата заснива се на релевантним сазнањима граматике староенглеског и средњеенглеског језика при чему кандидаткиња показује знатан степен самосталности у односу на консултоване изворе. Одређена питања, међутим, захтевају додатну дискусију и прецизирање али и даља истраживања на ширем корпусу за која ће овај научни рад бити подстицај. На основу свих изнесених чињеница у овом извештају, комисија позитивно оцењује докторску дисертацију мр Драгане Петрашиновић "Дијахронизацијска анализа партиципа и герунда у енглеском језику" и закључује да овај

докторат представља вредан допринос научним истраживањима у домену историје енглеског језика као и у области историјске лингвистике уопште.

**X ПРЕДЛОГ:**

На основу свега наведеног, Комисија позитивно оцењује докторску дисертацију мр Драгане Петрашиновић под насловом "Дијахронијска анализа партиципа и герунда у енглеском језику" и предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да извештај прихвати и упути га Већу друштвено-хуманистичких наука Универзитета у Београду на сагласност и да кандидата позове на усмену одбрану.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

У Београду, 20.05.2016.

1.

Проф. др Биљана Чубровић

2.

Проф. др Јелена Вујић

3.

Доц. др Радмила Бодрич